

26 MARS 1902

ANY I N.º 13

¡CU-CUT!

Barcelona

Escudellers, 54

LA MONA D'ENGUANY

—¡Si que enguany l'han feta bona
els meus padrins! No m'esplico,
com m'han donat una mona
ab tot el tirat de mico

QUISSTA DE LA BOGADERA

Ens trobem en plena Setmana Santa, època de reculliment pera tothom; descomptantne a n'en Quico Peris Mencheta, que, com de costum, a l'hora de cada vespre, demà sortirà a escandalitzar els carrers ab el seu *Ciero*, considerant sens dupte que una cosa es la *santidad del día* y un'altra la magnífica ocasió que se li presenta de fer més bon negoci aprofitantse dels *escripols* dels demés *colegas* que'l día del Dijous Sant fan vaga, ja sigui per respecte a la significació de la diada o al *objeto de proporcionar un día de descanso a nuestros redactores y empleados* que es la fórmula ordinària ab que justifica *La Publicidad* la seva no aparició, perquè altra cosa semblaria que a la casa encara hi quedan reminiscències de quan en Junoy era secretari de la Juventut Catòlica y de quan, essent diputat per Manresa y en ocasió de haver-se'l conferit el pèndol principal en una professó, recomanava l'assistència de tothom *para ven tir un tributo a la fe de nuestros mayores*.

Ab tot, val a dir que'l *Ciero* surt respectuós a tot serho, ab el corresponent gravat de la Oració al Hort, quatre poesies clàssiques, una llista kilomètrica dels *Sagrarios* que's poden visitar y una sèrie no menys extensa de recomanacions devotas que'ls redactors del diari del carrer de Lauria son els primers que's veuen privats d'atendre, per mor de que en Mencheta els te aquell día més lligats que may, obligantlos a portar nota exacta dels ciris que creman devant de cada Monument, a riscos de perdre la vista y la claretat, per excés d'enlluernament, al ser a mitja informació.

[Ja'm sembla que'l veig el número que publicarà demà a la nit el *Ciero*! El qui te més tema pera lluhirshi es el simpàtic Hector, el de las *Crónicas nimias*, que es l'única secció que'm puch empassar de capa cap sense esforços, de las moltes y variadas que publica el *periódico de mayor circulación*, ab perdó sigui dit de *El Liberal*.

Veurán com no m'erraré ni d'un través de dit en aquest pronòstich que'ls adelantaré sense garantia de cap mena, a no ser que l'Hector s'enteri avans d'aquesta presumpció meua y pel sol gust de ferme quedar malament renunciï a escriure la més *suculenta y almidonada* crònica que may pugui haver sortit de "sus liales manos."

De primer, la composició de lloch; imagininse l'aspecte que oferirán en el dijous sant els carrers de Barcelona y sobre tot imagininse'l baix el prisma arxipoeitich ab que'l veurá'l senyor Hector, si es qu'en Mencheta'l deixa sortir a donar un vol pera fer la informació de visu propi.

Ni un sol detall s'escaparà a la experta experimentació del cronista: ni *aquel silencio sepulcral de místicas elocuciones*, ni *las fragancias silvestres del rastrero tomillo*, ni *aquel humano oleaje perennemente renovado a las puertas de los templos*, ni *aquella total paralización de todo cuanto significa vida y movimiento*, que lleva a la mente el recuerdo de aquellos vientos de fronda que aturbonaron la vida con las negruras del pánico (vulgo vaga general), de

la mateixa manera que's varen comparar els días de la *ventolera* ab el dijous y divendres sant.

A seguit d'aquet exordi, vindrà una que altra noteta sentimental, un si es no es tirant cap al misticisme a lo Coria; després la noteta cómic-satírica sobre las tronas de *rebelde pelo y las levitas de apollado aunque zurzido paño*—que aquell día's treuran a orejar—*escandalizando el ambiente con los acres olores del alcanfor y de la bencina*.

Y finalment la nota obligada, per la que's fa la festa, la pinzellada d'efecte que acaba d'arrodonir el quadro, *las hermosísimas y espirituales barcelonesas prendidas con mil alfileres, ataviadas con sus elegantes trajes de raso negro, más negro todavía*—¡ay!—*que el azabache de sus fulgentes ojos, que a la vez destellan rayos de gloria y nos hacen concebir algo parecido a las tenebreces del infierno, con todos los tormentos del condenado que no puede gozar del supremo bien*.

¿Vostés creuen que ab aixó's donará per satisfet? Donchs van equivocats; a seguit de tot aquet devassall de tropes, vindrà lo gros, l'apoteosis de tot, en forma de *clásica mantilla española*—aquí la tendra reconvençió—*tan injustamente olvidada por las damas de nuestra sociedad*—¡ingratas!—*cuando realza doblemente los ya naturales atractivos de sus rostros hechiceros, cuyos encantos amengua, si no destruye, el exótico sombrero en mal hora implantado en nuestro suelo*.

Y vels-hi aquí com, sense adonármosen, gayrebé li hem fet al senyor Hector tota la feyna de demà, lo que no significa que'ns dolgui, ans bé, li doném plenas facultats pera que las emprengui a estisoradas ab lo que més bé li sembli d'aquet projecte de *Crónicas nimias* y ho envihi a las caixas sense pensarshi més.

¡Apa, home, que no li dirém res al seu querido director!

¿A que no saben, entre tot lo que hi há a Barcelona, de qué s'enduen millor impressió els mariners austríachs?

—De la seva importància industrial.

—No senyors.

—Del seu moviment mercantil.

—Tampoch.

—Dels seus edificis y monuments.

—Res d'aixó.

—Donchs de la Colecció Zoològica del Parch.

—Ja's creman.

—De... de...

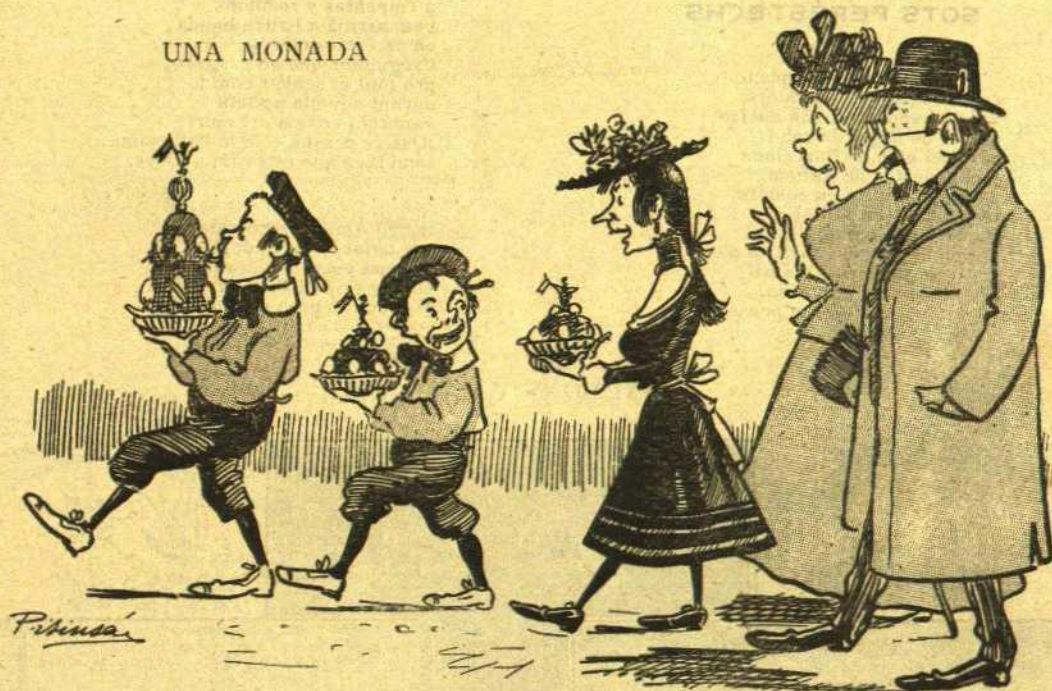
—No s'hi pensin més: lo que més ha admirat y complotat als nostres distingits hostes, es la magnífica y solemnnial figura del majordóm del nostre excelentíssim Ajuntament, don Martín Lorenzo Coria.

Per mí que'l nostre zelós funcionari anava pera pescar alguna creuota escadussera de las que deu portar de recambi l'almirall Ripper. D'altra manera no's com prén tanta activitat, tan zel, tanta diligència, tantas y tantas qualitats d'organizador com ha desplegat en Coria aquets días, ab tot y portar ja entre dits l'assumpto dels gegants que se li venea assobre.

Es poch dir que don Martín s'ha multiplicat en aquesta ocasió, perquè lo que ha fet en realitat ha sigut elevarse al cubo.

—¡Aquest home té'l do d'obscuitat!—diu que excl-

UNA MONADA

—Mamá, en Pepito llepa la mona.
—Tens la llengua molt llarga, espieta.
—Més li tens tu, llaminer.

mavan en el seu llenguatge els austriachs, al veure que per tot feya cap y a tot donava l'abast. Ell va ser a la rebuda dels mariners, ell ha dut el pes de totes las recepcions, ell va guarnir el Saló de Cent que ni l'envelat de Blanes per la festa major quan el jovent se contrapunta ab el de Lloret; ell va cuidar-se de la organizació del ápat oficial... Demanin.

Ben segur que a horas d'ara l'almirall encara no sab acabarsho y que's deu dir a cada punt:

—Ara figureus ahont arribaria aquest home si s'arriba a dirse Ripper com jo y anés embarcat per tot dia ab barcos que corren a rahó de divuyt millas per hora.

La veritat es que's barcelonins n'hem d'estar tots cofoys del éxit que ha obtingut en Coria; tant es aixís,

que jo soch el primer en congratularmen, encara que m'amargui un xich la satisfacció lo que'm malicío que acabarà per succeir.

Ja deuen haver comprés ahont vaig: que tan bon punt aquest M. Ripper enteri a la Imperial y Apostólica Magestat de que aquí tenim tan inestimable joia, el sobirà austriach el nomena incontinenti majordóm major del seu palau.

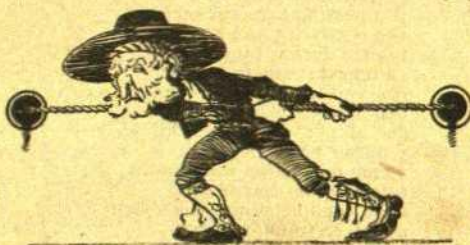
Quan aquesta ocasió arribi, soch del parer de que's regidors catalanistas fassin del cas qüestió de Gabinet y que's neguin a despendres de tan bell personatge, malsiga a risch de provocar una qüestió internacional. O sinó fem unas contra-eleccions.

LLEIXIU.

UN MINISTERI DE FORSA

¡Vinga!

¡Au!

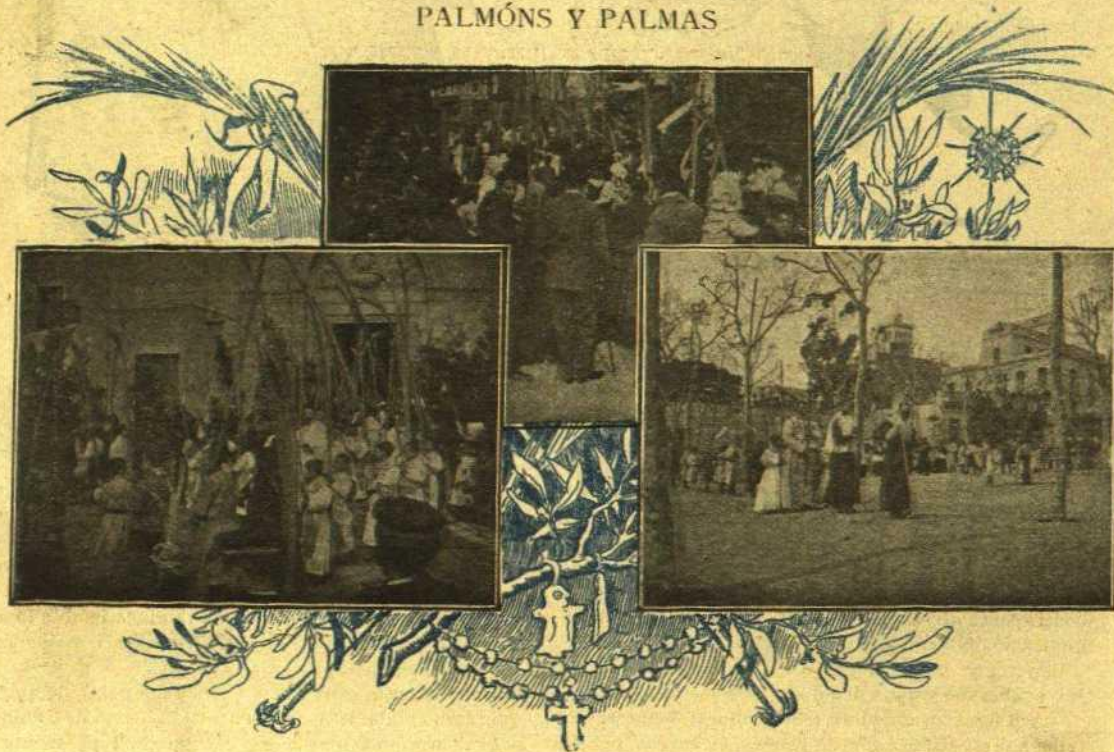
SOTS FERÈSTECHS

Ab tot el profón respecte
que's deu a n'els Regidors,
vaig a exposalshi una queixa,
que es de lley y de rahó
que, pel nom de Barcelona
y el benestar de tothom,
procurin tenirla en compte
com més aviat millor.
Fa cosa de quatre días
vaig anà a acompanyà un mort
y varem passar de trànsit
per el Passeig de Colón.
Mirin; ben cert que'm pensava

a empentas y rodolons
vam arribà a l'altra banda
en un estat dolorós.
Créguinme que no exagero,
pro tant el senyor com jo
durant aquella agonía
vam tení enveja del mort.
¿Que es pensan com la ballavam?...
semblava que estessim... *Doys.*

Senyó Amat: Es necessari
que aviat es posi adop
a aquet estat deplorable
en que está el Passeig Colón.
Y si de cas posa en dupte

PALMÓNS Y PALMAS

El Diumenge de Rams a la Bonanova

(Fot. de Joseph Serra.)

no sortir viu d'aquell lloch.
¡Deu meu y quins alts y baixos!
¡y quin mostruari de sots!
¡Un passeig tan concorrido,
tan céntrich y tan hermós,
tenirlo durant tants mesos
en un estat que fa horror!
Em va tocà anà en el cotxe,
acompanyat d'un senyor
que al menos feya cent kilos...
y potser passava y tot,
y com que ab las sotragadas
tots anavam en renou,
cada cop que'm queya a sobre
aquell envolúm tan gros,
comensava el *Pare nostre*
y em creya fora del mon.
Y aquí caich y allí m'aixeco,

lo dit per un servidor,
vagi un ratet que li vagui
a dá un passeig per'quells vols,
que quan vosté sen convenci
y vegi ben bé aquells sots
més frèstechs que'ls den Casellas,
y aixó que ho son de debó,
de segur que dona una ordre
perque els de la Comissió
Central, que no tenen feyna
y buscan ocupacions,
es dediquin al arreglo
dels *tarugos* en qüestió,
cosa en la que, segons diuen,
algúns d'ells hi entenen molt.

K. O. K.

LA PERLA Y EL BACALLÀ

Era una perla hermosa: en la conquilla
Vivia com la reyna de la mar
De nàcar mirallantse en la bivalva,
Que, entrobintse, entrobintse, al trench de l'alba,
D'un iris d'or la veyà coronar.

Era un bacallà gros; tranquil, pacífich,
D'ulls sense vida, molt estret de front;
Per la mar ab catxassa se movia...
—Pa tip, pa tap. (¡prou que era's conceixia
Un bacallà desenganyat del mon!)

La perla entre madréporas y ramas
De coral fi, guaytà desde son llit
Y, al veure al bacallà, quasi's desmaya;
—Y ¡quin peixot tan lleig!, ¡véurel m'esglaya!,...
¿Tan lleig y surts de dias?... ¡atrevit!

El bacallà respón:—¡Vaja! sossegat,
Que no n'hi hà per tant ¿Vols té'l favor
De dirme ab confiança, tû, perleta,
Qui té la fulla de serveys més neta,
Qui es més digne d'apreci, honra y amor?—

La perla s'indigna:—¿Vols compararte
Ab mi, la reyna dels tresors capdals?
¿Ab mi, que'm posa'l rey en sa corona,
En son collar espléndit la matrona
Y'l poeta en sos càntichs immortals?

De tantas pedras que hi hà al mon preciosas
L'única soch, que, sens rentà y pulli,
D'alli hont me cullen passo a la diadema,
Só la joya llegítima y suprema.
¡Fins se ven l'honra per comprarne a mi!—

—Tû, ets vanitat y orgull; tû ets pel dimoni
Un am de pescar tontos... ¡ja m'entens!—
—Y tû, ¿qui ets, mussol?—¿Jo? represento
La utilitat humil, jo al mon presento
Ideas grans y aséctichs pensaments.

Me poden fer ab ceba o ab monjetas,
Ab such, ab julivert, o ab pa torrat;
Ab ous, ab all, ab cois, ab llet, ab oli,
Ab bolets, ab tomàtechs y all y oli,
Ab pansas, ab castanyas y ofegat.

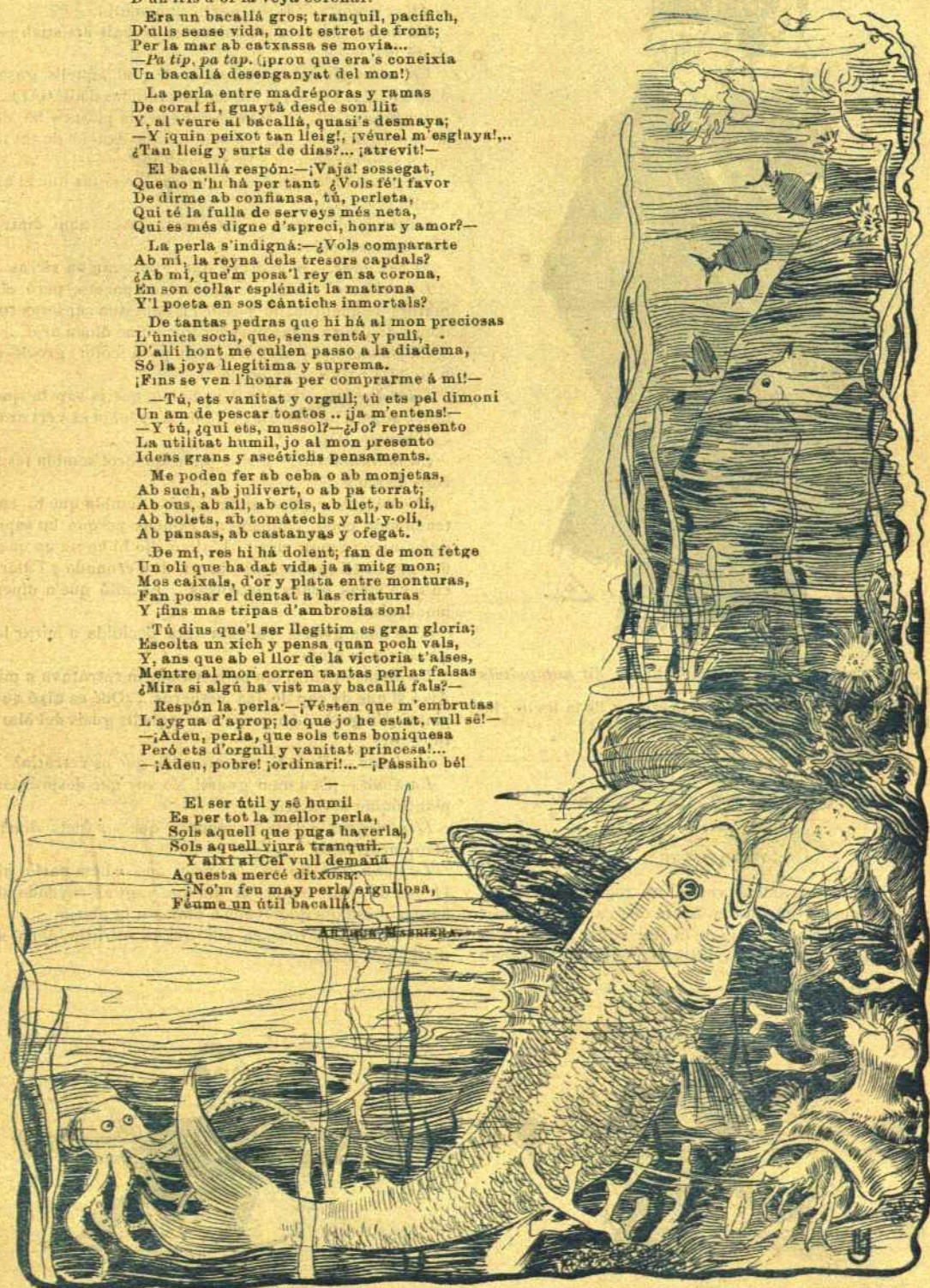
Be mi, res hi hà dolent; fan de mon fetge
Un oli que ha dat vida ja a mig mon;
Mos caixals, d'or y plata entre monturas,
Fan posar el dentat a las criaturas
Y ¡fins mas tripas d'ambrosia son!

Tû dius que'l ser llegítim es gran gloria;
Escolta un xich y pensa quan poch vals,
Y, ans que ab el llor de la victoria t'aleses,
Mentre al mon corren tantas perlas falsas
¿Mira si algú ha vist may bacallà fals?—

Respón la perla:—¡Vésten que m'embrutas
L'aygua d'aprop; lo que jo he estat, vull sé!—
—¡Adeu, perla, que sols tens boniquesa
Peró ets d'orgull y vanitat princesa!...
—¡Adeu, pobre! ¡ordinari!...—¡Pásiho bé!

El ser útil y sê humil
Es per tot la millor perla,
Sols aquell que puga haverla,
Sols aquell viurà tranquil.
Y així al Cel vull demanar
Aquesta mercé ditxosa:
—No'm feu may perla orgullosa,
Feume un útil bacallà.

Antoni Masriena

SEGUINT MONUMENTS

—¡Y aral... ¿per qu'ns deuen haver dit *automóvils* aquells xitxarel·los?

—Com que avuy m'has tret las tacas de la levita, ho dehuén haver dit per la fortor de benzina.

Quadros de casa

UN ARTISTA

Un jove modestament vestit, ab regular perruca y barretet negre, portant a la mà una capsa de pintor, se dirigeix cap a la platja de la Mar vella. S'asséu a la sorra, obra la capsa y es disposa a enllestir el treball

comensat el día abans: un grupo de barcas sobre la sorra soleyada, una ratlla de mar d'un tó casi bé blau de Prussia y un cel cobalt lleugerament esblanqueit. No tarda gayre la gent en adonarse del artista.

Un nyébit.—Tu, Quel... mira, un dibuixant... anem-ho a veure...

Altre nyébit.—¡Anda, noyl... ¡anemhil...

Un home (després de mirar el treball artístich).—¡Está bé!

Un altre home.—¿Qué es aixó? ¡ahl aquells gusis d'allá baix... Tot hi es, fins aquells taulóns d'allí terra...

Un intel·ligent.—Y está clar, home; la pintura ha de ser una... deixó... una ¿sabeu?... una fixació de tot lo que's veu, tal com es a la naturalesa.

Un pescador.—¿Qué son aquestas llaunetas que hi há aquí?

L'intel·ligent.—¡Si que estéu atrassat!... aquí dintre hi portan els colors.

El pescador.—Jo'm creya que'ls posavan en xicras...

L'intel·ligent.—Aixó els pintors de parets, però els pintors de quadros ho posan en aquestas capsetas rodonas de llauna... ¡no'm recordo com ne diuen aral...

Un home.—¡Ay ayl té... ara posa color groch a n'aquella barca, y es verda.

L'intel·ligent.—Deixéu fer, home, que ja sap lo que fa... Cadascú del seu ofici... teniu ¿veyéu? ja es vert ara.

L'home.—¡Oyl!

Un malhumorat.—¡Psl... ¡quin quadrol sembla fet a cops de puny...

L'intel·ligent.—¿Qué sabeu vos?... Sembla que hi entenéu molt poch, company... Donchs perque ho sapi-guéu, aixó té molt mérit. L'altre día hi havia un quadro per l'istil exposat al carrer de Fernando y'l diari en feya unas grans alabansas... Es alló que'n diuen modernista.

(Una dona grossa s'acosta tota decidida a mirar lo que l'artista pinta).

La dona.—¡Ah!... em pensava que'm retratava a mi. Aixó si que de cap de las maneras... ¿Qué es aixó que pinta? ¿Un gos?... Ah, no... son aquells gusis del Martinet ¿oy?

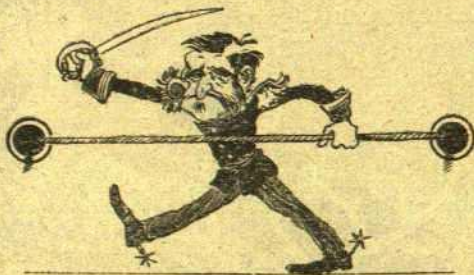
Un home.—¿Es a dir que no voléu que us retratin?

La dona.—¡Deu men guart! No vuy que després em plantifiquin als diaris.

L'intel·ligent.—¿Que us penséu que es pels diaris aixó, mestressa?

La dona.—Ja ho sé, ja; prou que n'hem parlat ab l'home de casa: sempre'm diu que vagi ab cuydado ab aquets mosquits que venen a pintar a la platja.

Un home.—No tinguéu por que us retratin, dona; si fossiu més maca...

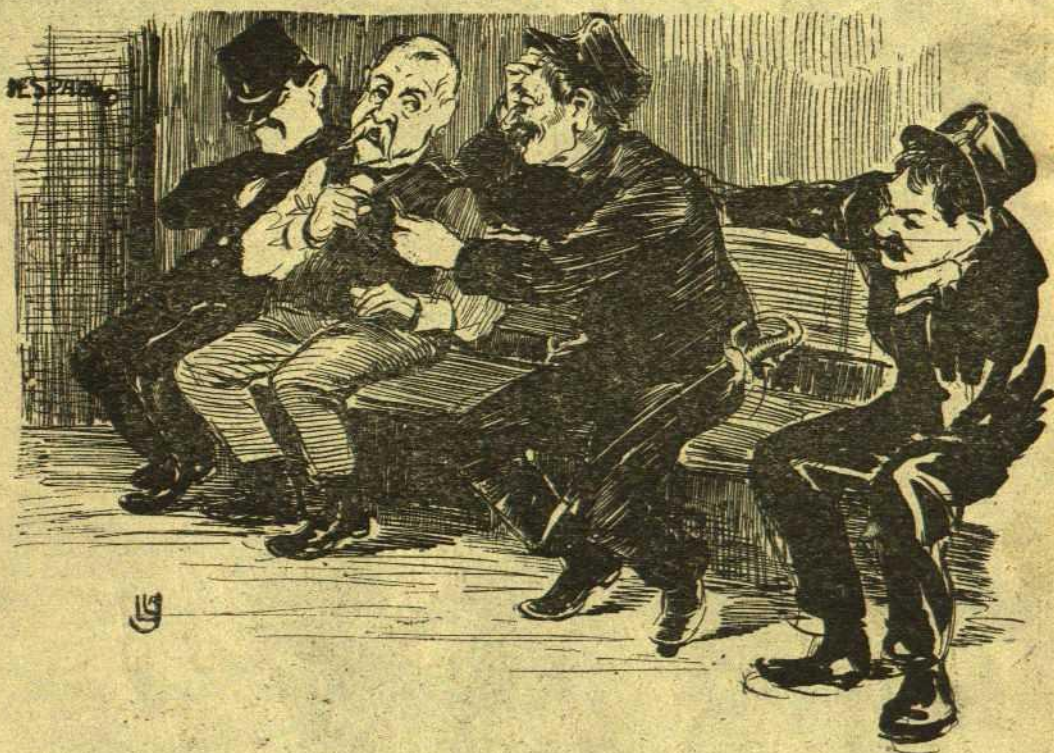

¡Up!

¡Un altra estrabadeta!

EN COMAS AL GOVERN CIVIL

—Se vé que estant ab nosaltres
te debes trovar molt bé.
—Es ben cert.
—Pues, toma, fuma.
—Gracias.
—No hay de qué, Pepet.

La dona.—¿Qué vol dir ab aixó? ¡vaya una poca solta! Potser el retratarán a vosté ab aquet cap de má de mórtér que fa. ¡Miréu el noy maco!

Un carrabiner.—Vaya, señora, no lo tome V. tan á pechos, que no hay para tanto.

(La dona sen va tot rondinant. Un marrech d'uns quatre anys, ab la cara empastifada com si portés una mascarilla de fanch y ab una gran llesca de pa sucada ab oli, se planta tot encantat devant del pintor).

L'intel·ligent.—¡Tu, noy!... npa, ¡fora d'aquí!... ¿No veus que fas nosa?

(El noy fuig tot esverat).

Un philosoph.—La platja es per tothom.

L'intel·ligent.—Peró ningú té dret de fer nosa a un altre.

Un home.—¿Y qué'n fan d'aixó que pintan?

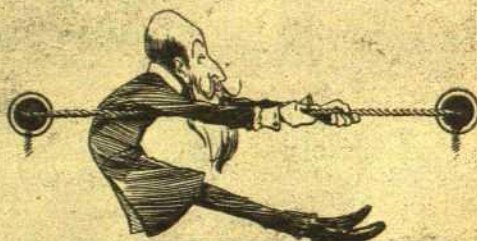
L'intel·ligent.—¿Aixó? Aixó ho copian en gros y després ne treuen una futralada de rals.

El carrabiner.—Pues yo he oido decir que los artistas pasan mucha gazusa.

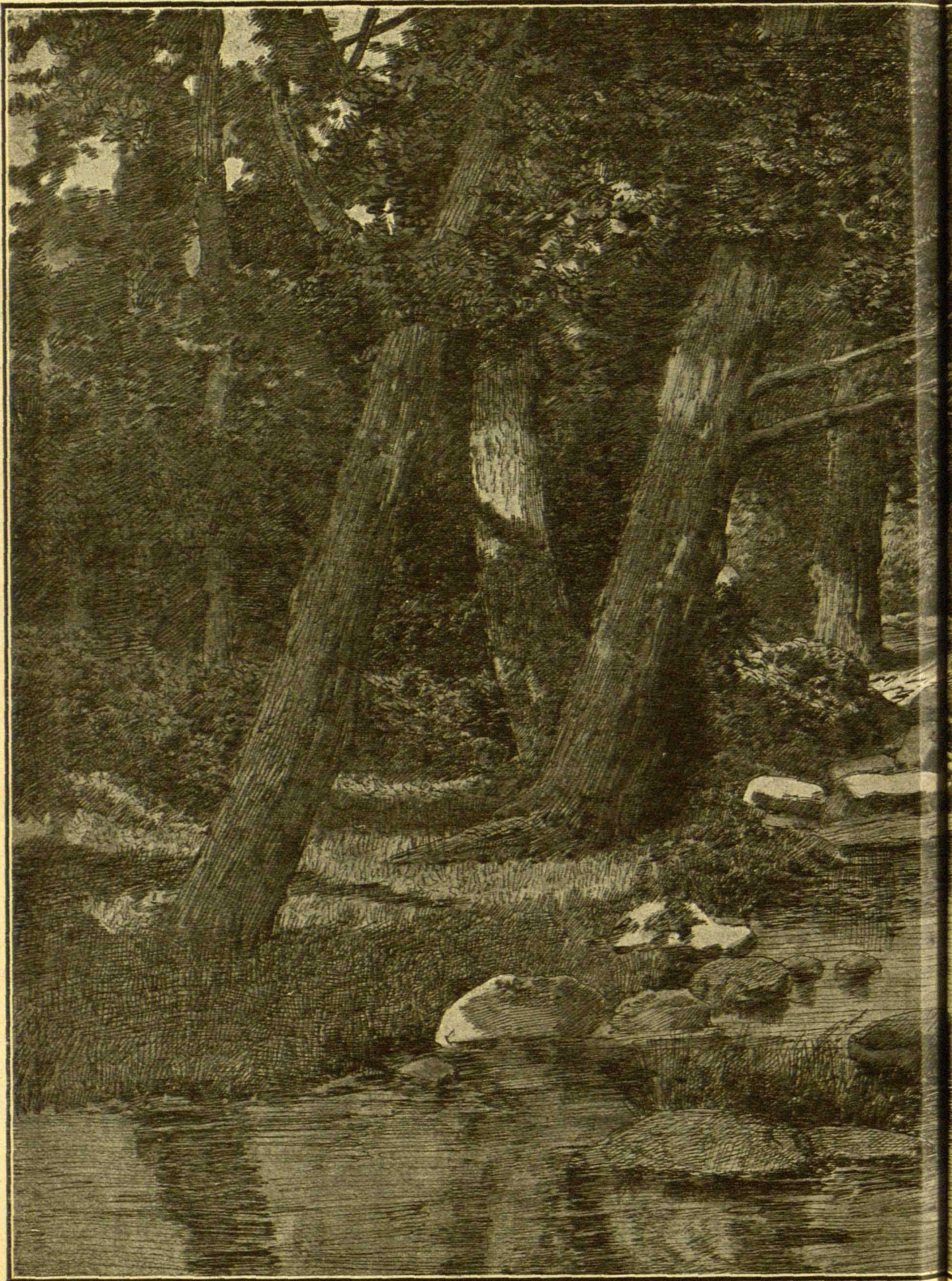
L'intel·ligent.—¡Eyl! Si voléu dir gasusa... Miréu, l'altre día vaig llegir que a Fransa... o a Inglaterra, no'm

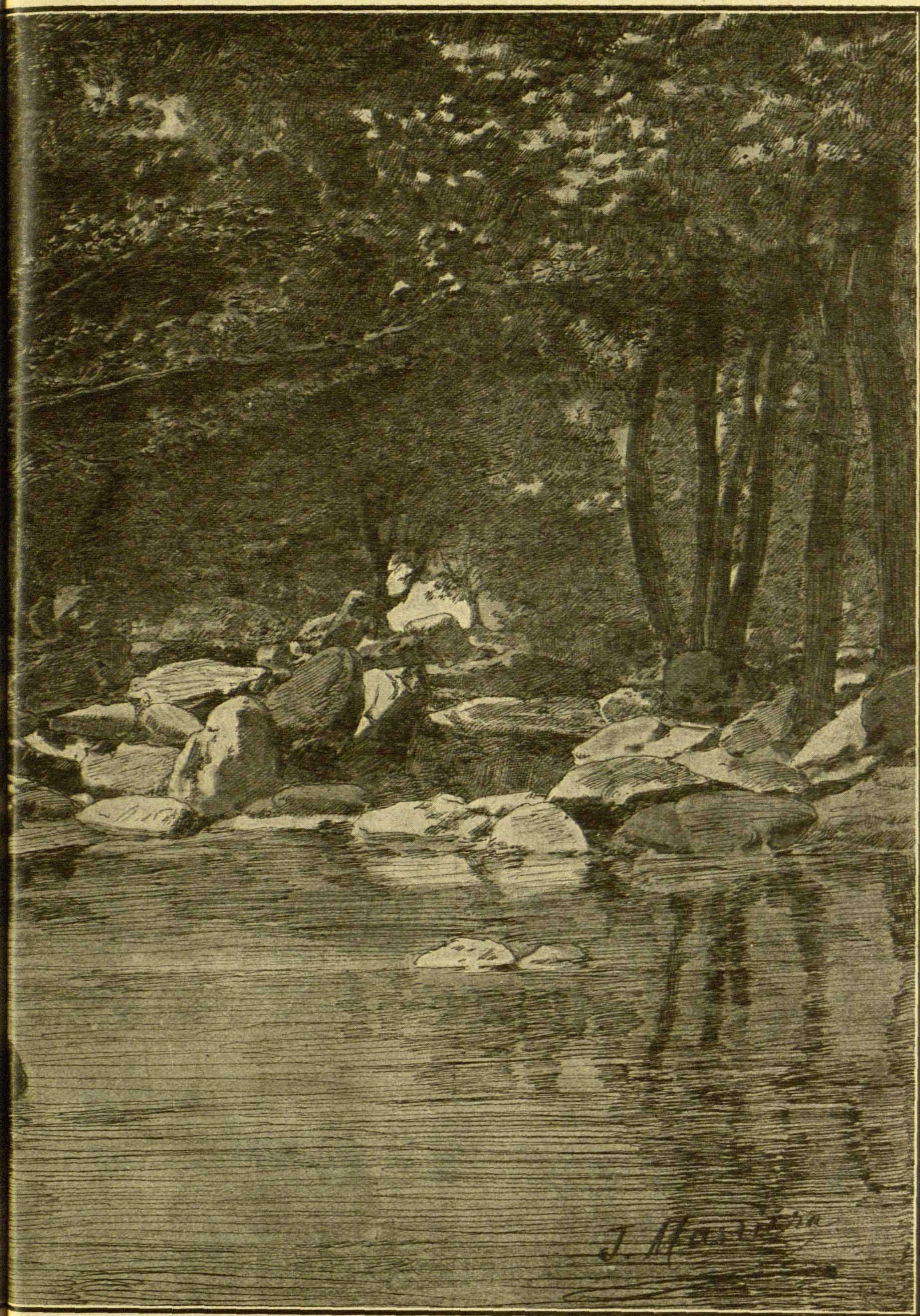

¡O... o... o... issa!

¡O... o... yup!

PAISATGE. (DIBUIX DEN JOSEPH MASRIERA)

recordo prou bé, però'l fet es que d'un quadro ne van donar cinquanta mil franchs.

El carrabiner.—Hombre, ya dejaría yo el servicio y me metería á pintar...

El malhumorat.—¿Y voléu dir que d'aixó que pinta aquet socio'n donarán cinquanta mil franchs?

L'intel·ligent.—Home, no diré tant, però...

El malhumorat.—Lo que es jo no'n daría ni cinch céntims. ¡Vatúa'l mon! Aquella barca sembla pintada ab vert de regadora.

L'intel·ligent.—Vaja, ja os ho he dit: no hi entenéu pilota.

Una dona.—El meu noy gran sí que hi entén. Hi es d'alló més aficionat. L'altre dia va plantar al menjador de casa una pila d'estampas d'alló de la seqüestrada de Poitiers.

L'intel·ligent.—¡Vaja, dona, no'm feu riure! ¡Cí d'aixó en dieu enténdrehil...

El malhumorat.—Sempre val més alló que aixó que pinta aquet.

La dona.—Y ben net que sí. Aquí, total unas barcas y un xich de sorra, mentres que en aquellas láminas se veu ben bé lo que patía la pobreta desgraciada.

Un peixater. (Prenent una posició de cómic de 80 céntims entrada y butaca).—Mestre ¿em volén retratar aixís?

(Rialla general).

L'intel·ligent.—¡Vaja, home, no destorbéu!

El peixater.—¡Qué vol dir! ¡me sembla que no estich pas tan malament com aixó. ¡Qué pagaría aquet senyoret de poguerme retratar!

L'intel·ligent.—No us escarrasséu, company, que no faréu pas riure. Teniu massa poca solta.

Una dona.—¿Qué fan aquells xicots allà baix? Sembla que vulguin tirar pedras cap aquí.

Un home.—Sí, miréu, l'altre dia van apedregar a un dibuixant que va haver de tocar el dos a la carrera, sinó ben segur que'l matan.

(L'artista, no massa tranquil, mira de reüll als xicots).

L'intel·ligent.—Aixó es ben bé un país de cafres.

El malhumorat.—Y donchs ¿per qué hi venen aquí a pintar y a presumir? Si volen fer el maco que vagin al passeig de Gracia, allí, ab la goma.

La dona.—Peró es ben trist que si un ve a treballar, d'un cop de pedra li esbotzin el treball.

El malhumorat.—No's perdrá gran cosa.

La dona.—Donchs jo hi sentit a dir que'n treuen molts quartos.

L'intel·ligent.—Ja ho pot dir, ja; aixó que aquí sembla que no val res, quan estigui copiat y llest, potser

valdrá tres o quatre cents duros. Els artistes fan una fortuna en un tres y no res.

Acabada la tasca, l'artista plega'l ram, s'aixeca, s'espolsa la sorra que porta adherida al pantalón y sen va modestament. Quan es prop del tranvia, s'atura a meditar una mica.

Viu allà, a la quinta forca, prop dels Josepets. Hi há un tros del botavant y necessita el tranvia per anarhi. Però sols porta a la butxaca 40 céntims y Deu sap quan ne tindrà més. Li fa falta un tubo de color y els més baratets ne costan 35. No més li quedarán 5 céntims disponibles. ¿Y ahont se va ab 5 céntims? O tranvia o tubo. Aquet dilema'l te resolt ben aviat. Primer es l'Art que la comoditat. Y ab valenta resignació, que ningú ven y que furia riure a molts esperits raquítics, emprén l'interminable caminada desde la Barceloneta fins al capdemunt de Gracia, al mitgdía d'un jorn d'istiu.

Y allà baix, a la sorra, en mitg del grup de badochs, l'intel·ligent segueix afirmant ab tota convicció:

—Desenganycuvo: aquets artistes guanyan-lo que volen. No n'hi há cap de pobre.

PERE BUXAREU.

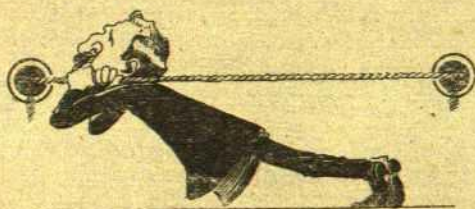

Si'm prometen mantenir el secret, els hi diré una cosa. ¿Saben aquella sessió del *Teatre intim* anunciada días enrera pel company *Lleixiu* a la *Llista de la bogadera*? Donchs a la cuenta ja s'ha celebrat.

La cosa va tenir lloch, segóns sembla, en un teatre del carrer d'Aribau. En un día donat y a l'hora convinguda, varen anarhi compareguent d'un a un els iniciats. Un cop varen ser tots a dins, se diu que varen juramentarse, prometent no donar compte a ningú de lo que passés, fos lo que fos.

Per aixó'l públich de Barcelona no ha arribat a tenir noticia de que l'aconteixement s'hagués realitat.

No sé per quins cinch sous va venir a parar a las mevas mans una invitació pera assistir a la festa. Però no vaig aprofitarla perquè'm va trobar desprevingut. Com que no anava estesa en nom meu y jo no havia tingut temps de deixarme créixer las melenas, vaig considerar que'm coneixerían tot seguit que no era de la colla y em privarian el pas.

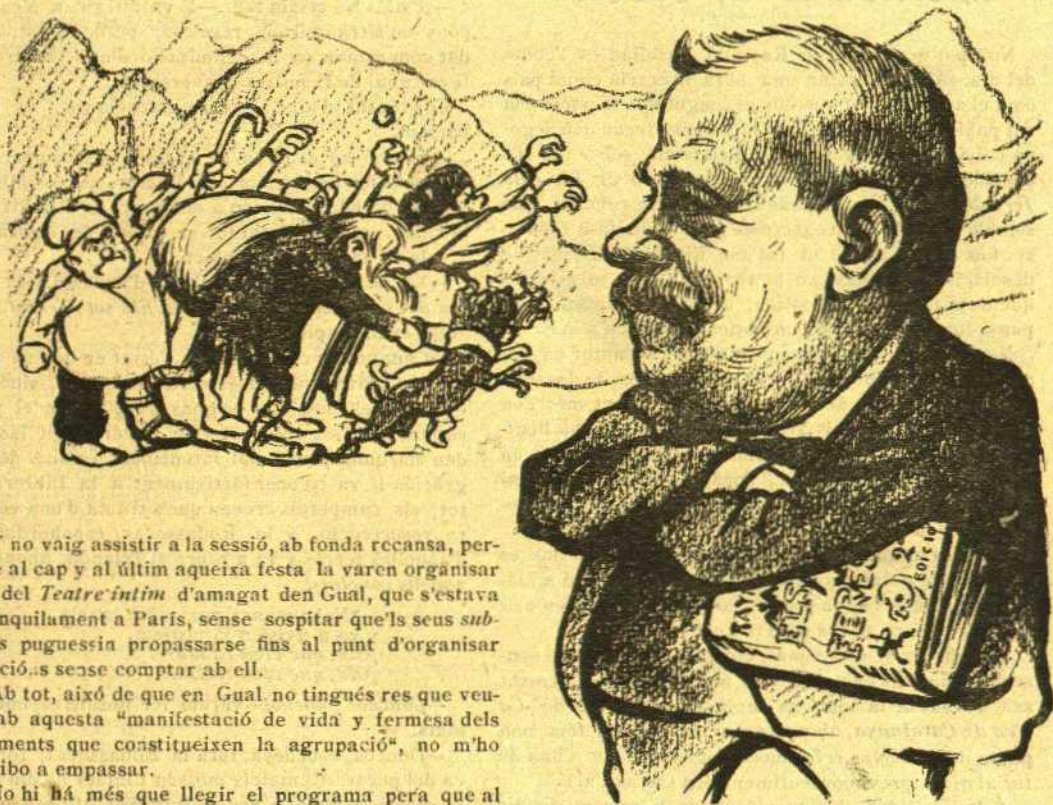

¡Fort val!

¡Tiba!

LA SUBLEVACIÓ DELS SOTS FERESTECHS

Y no vaig assistir a la sessió, ab fonda recansa, perque al cap y al últim aqueixa festa la varen organitzar els del *Teatre íntim* d'amagat den Gual, que s'estava tranquilament a París, sense sospitar que'ls seus *subdits* puguessin propassar-se fins al punt d'organisar funció..s sense comptar ab ell.

Ab tot, aixó de que en Gual no tingués res que veure ab aquesta "manifestació de vida y fermesa dels elements que constitueixen la agrupació", no m'ho arribo a empassar.

No hi há més que llegir el programa pera que al home més crédul li comparegui'l dupte.

Llegiu:

"Per lo motiu indicat d'esser sols un ensaig, hem de prescindir dels llochs escullits y posats d'escena, tant tinguts en compte en sessions anteriors".

Aixó es Gual pur. Aquestos llochs escullits y aquests posats d'escena, no'ls pot hâver inventat ningú sinó'l mateix director del *Teatre íntim*.

Tornant a lo que deyam, com que no vaig assistir a la cosa, vaig pensar preguntar a n'algu com havia anat, pera dirne quatre paraulas als lectors de ¡Cu-Cut! Però ¡cu-cut! a horas d'ara encara no he trobat ningú que me'n sabés donar rahó.

Figureus que, al endemá del aconeteixement, trobo un company dels que no'n deixan cap y li pregunto com havia anat la funció.

—¿Que't pensas que m'he begut l'enteniment?— va ferme per tota resposta. —Prou escarmentat que vaig quedar ab "La culpable".

Y com que tenia feyna, se va despedir de mí.

Tiro avall y trobo un modernista ab unas melenas fins a mitja esquena.

—¡Ep, company!—li dieh jo procurant tréure'l del estat d'abstracció en que's trobava, vagant lentament y acompassadament pels carrers:—¿com va anar la sessió d'ahir del *Teatre íntim*?

El xicot no va fer més que aixecar el cap y dirme ab un gest de fástich:

—No son de la meva capelleta... *Non vaggiunar di lor...*

Faig algunas passas més y trobo un periodista.

—¿Com va anar lo d'ahir?

Els moradors de *Els Sots feréstechs* diu que s'han amotinat pel modo com en Casellas en son llibre'ls ha tractat.

—Malament, noy... Una neula com una casa.

"Gracias a Deu que trobo algu que hi era" vaig pensar allavors. Y vaig afegir en veu alta:

—Donchs ¿va ser molt dolent?

—No m'en parlis. Sembla que'l *Teatre Principal* estigui condemnat a no estrenar més que cosas dolentas.

—¿Cóm el Principal? No va ferse al carrer d'Aribau la funció.

El periodista va mirarme com si vulgués dir: "¿D'hont surt ara aquest?"

Y'm va deixar ab la paraula a la boca.

Segóns vaig veure després, l'home's creya que'm referia a la comedia "Aquilino primero", estrenada per la companyia Lara-Balaguer.

De manera que, per més que vaig escarrassarme, no vaig trobar ningú que'm sabés donar rahó de la sessió del *Teatre íntim*.

Tant es aixís, que fins arribo a sospitar que no va celebrarse.

Lo demés que ha succeït aquestos días, no val la tinta que gastariam ocupántosen. Aquella *Trapera* estrenada al Eldorado, es en tot digna de figurar al quarto dels mals endressos. Potser més que a *Cala Talia* correspon a *Cal Drapayre*.

VIROLET.

Interview ab en Casellas

No's pot negar que en Raymón Casellas es l'home del día. Aixó d'agotar una obra literària en un país com el nostre, en el que fins es inagotable la paciència del poble, ab tants motius com té pera ferne una segona edició, es cosa que no's veu cada día, sobre tot si's considera que aquesta obra es del gènere de *Els sots feréstechs*, en la que desde'l dibuix de la coberta, que sembla talment un projecte de gravat de llosa de ninxo, fins al índex, que es tot'una llista d'anunciats de desolacions y ruinas, no hi trobarán una sola ratlla que no'ls posi pell de gallina, ni un sol capítol que's pugui llegir sense tenir un antiespasmódich a mà.

No poguent comprendre nosaltres en un autor un ensanyament semblant ab els personatges de la seva obra, ja que en la de referència el qui'n surt més ben parat s'estimba rostos avall, agullonats per una llegítima curiositat, varem determinar interviewar a n'en Casellas sobre'l particular, encara que ab el natural recel de qui s'ha de veure cara a cara ab un Torquemada per l'istil.

Res més infundat que la nostra por. En Casellas es un home de posat patriarcal, incapàs de fer mal a ningú, que no sigui ab la ploma, afable y rialler, en una paraula: que no té res de feréstech.

Va rebrens ab estremada cortesia, encara que sense compliments enfartegosos, fentnos seure al costat sen, devant de la mateixa taula de Redacció de *La Veu de Catalunya*, ahont varem sorprendrel fent una pauta de las novas reformas ortogràfiques que s'han de fer al diari, previ consentiment den Caças Carbó.

A las primeras insinuacions que li várem dirigir respecte al mal tracte que havia donat als camperols de *Els sots feréstechs*, va contestarnos ab ayre compungit:

—No toquéu aquet punt, porque créguim que'n tinch un verdader remordiment de consciencia. Tant es aixís, que estich esbossant una segona part de l'obra que vindrá a ser com una mena de retractació de la primera.

—Ens sembla bé la idea, —várem dir nosaltres, —peró no sabém com s'ho arreglará havent mort al protagonista, al infelís mossén Llátzer (q. a. C. s.), clau de tota l'acció.

L'interpelat va somriure maliciosament, y acostant-se més cap a nosaltres, ab ayre misteriós y a mitja veu, pera que no ho sentís en Maspóns y Camarasa, que es fill del *Sots* y ho faria córrer tot seguit, va dirnos:

—Es que mossén Llátzer —y es un dirho a vostés— no es mort.

—¡Qué diu home de Deul

—¡Pst!... No cridin tant.—Y va dirigir a n'en Maspóns un'altra mirada rezelosa; peró aquest, enfundat com estava en la delimitació d'una comarca, no feya cabal de la nostra conversació.

Convensut d'aixó'l nostre interviewat, va seguir parlant.

—També ho estavan de creguts els camperols de que se'ls hi havia mort el Rector, peró—¡fillets de Deul!—bon punt l'anavan a enterrar, se'ls hi aixeca de la caixa, engegántlosi tot un capítol del Apocalipsis.

—Ja es una situació d'efecte.

—No, de causa; porque d'ensá d'aquesta feta, cambia per complet el caràcter de *Els sots feréstechs*.

—Veyám, espliquis.

—Com vostés comprendrán, l'estat en que va quedar mossén Llátzer no era de verdadera mort, sinó de *colapso*, que's justifica—segons s'espluca en el primer capítol de la segona part—per haver llegit las *Odas* den Marquina, que'l mal intencionat ermita de Puiggraciós li va col·locar furtivament a la llibreria. Ab tot, els camperols creuen que's tracta d'una verdadera resurrecció, y la Rodassocas, espahordida, fuig d'aquellas terras y va a raure al Trianon, ahont canta aquells *complets*:

"No'm manca pas qui'm coneix
y va a avisá a la justicia.
¡Olé, que viva tu mare!
¡Olé, que viva tu tia!"

—¡Mucho! ¡Mucho!—várem fer nosaltres, entussiasmats.

—Donchs, com déya, fora la Rodassocas, fora l'esca del pecat. El mateix mossén Llátzer ho diu aixís el diumenge següent a peu d'altar: *Sublata causa...*

—*Tolitur efectus*—salta en Buixaréu mentres redacta un *succés*.

—El senyor sab molt de llatí—fa en Casellas, presentantnos al interruptor.

En Morató queda escruixit de la llatinada; en Folch l'aprofita pera jugar en las *Batxillerías* la paraula *sub-lata*, y en Maspóns, distrayentse de las Comarcas, desde las Riberas del Ebre salta a la Garrotxa, y aixó que es més antitaurófil que'l mateix Avila.

Acabat l'incident, en Casellas reprén el fil de la conversació.

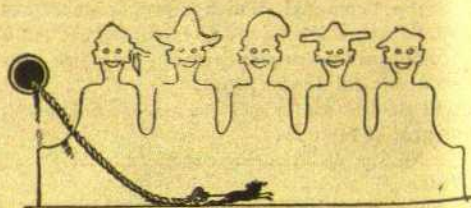
—Peró lo que opera una transformació més radical en el modo de ser dels camperols, no es la desaparició de la Rodassocas, sinó el cambi de medi geogràfic.

—¿Y ara?

—Si, senyors; tota la explicació la trobarán en un capítol titolat *Lo de dalt va abaix y viceversa*, y en el títol general de l'obra.

¡A .. a... a... ral

¡El parto de los montes!

—Còm! ¿No portará'l mateix de la primera part?

—No, senyors. L'he batejada ab el de *Els turons jolius*.

—¡Magnífich! —Y várem tirarnos assobre d'ell abressantlo efusivamente

—Veurán— va seguir dient— que després d'aquells *días negres* en que la pluja ha enxopat tot el terror fentli perdre la seva consistencia, venen els *días morats*, o sigui una serie de representacions de las obras den Gual, que, desenganyat de la cultura delsgrans centres de població, ha anat a instalar el *Teatre intim* al hostal de Puiggraciós.

—Permetins, senyor Casellas, però aixó es inverosímil.

—¿Qué es inverosímil? ¿Que en Gual vagi allí?

—No; que li vulguin.

—Es per influencia den Carbassot.

—Ah, si es aixís no hi há res a dir.

—Donchs, bé; se representa'l *Nocturn*, y res; se representa'l *Silenci*, y res, tampoch; però's posa en escena *L'Emigrant* y's produeix un cataclisme geològich, un verdader terratrémol que fa enfonsar las montanyas y pujar las valls.

—¡Aixó es sublm!

—¡Piramidall!

—Els camperols, rebent la influencia d'aquells nous horitzóns, d'aquella llum y d'aquell ayre, surten del aclaparament en que's trobavan; l'Aleix, desenterrant las unsas que guarda dintre la gerra, planta colmado a la Rambla de Barcelona, ahont despatxa las *famosas y legítimas trufas de los Sots Feréstechs*; el Cosme de la Rovira, el Bepus del Uyá y l'Avi Pugna, constitueixen una societat pera la explotació d'un funicular que puja al Montmany, en Joseph y la Mariàgna, no poguent tampoch sustreures a n'aquell ambient modern y progressiu, comensan per tractarse de tu, se faltan al respecte, se tiran els plats pel cap, y acaban divorciantse. Ell aprofita la ocasió pera fer la joventut y's passa las nits al Triánón, ahont parla mal de mossén Llátzer ab la Rodassocas.

—Y, a proposit de mossén Llátzer. ¿Que faria'l favor de dirnos la fi d'aquet personatge?

—No hi há inconvenient. En vista d'aquella girada dels camperols y després d'haver agotat tots els textos de las Sagradas Escrituras, troba que allí ja no hi queda res per malehir y sollicita y obté del bisbe un modest benefici en una parroquia de Barcelona, morint al cap de poch anys—y aquesta vegada va de veras—a conseqüencia d'un anyorament de tribulacions, segons diagnòstich del Dr. Freixas.

Y al arribar a n'aquet punt várem donar per acabada la interview, despedintnos del senyor Casellas després de desitjarli tant éxit per *Els turons jolius* com el que ha obtingut ab *Els sots feréstechs*.

ARGELAGA

UN SUBVERSIU

—Es inútil que resista
apa, siga deseguit
que el mirar contra el gobierno
hace temps que está prohibit.

MOSSEGADAS

Els de la Comissió central del Municipi (*embotellats*, per mal nom) demanan un crèdit de 1,665 pessetas pera amoblar la seva oficina. Una oficina que no existeix ni existirà may.

Hi há qui diu que com l'ampolla que's fa de *lata* ja la tenen esmerilada de tan esmolarshi las ungias, han pensat tan bon punt toquin els quartos, encarregarne una de cristall esmaltat de gran luxo a una casa de Bohemia.

A Madrid diuen que volen constituir una *Dirección general del trabajo*.

Es una roda inútil més en la desballestada máquina administrativa.

La qüestió es poder *colocar* un Director general, un secretari, un sub-secretari, &, y vinga expedienteig y anadas y vingudas de comissions d'amos y d'obers... y embolica que fa fort.

El personal *idóneo* será tot seguit trobat, donchs de sobras hi han a Madrid gandúls *de altura* pera constituirlo.

Es alló de: "truca allí ahont vulguis".

En Pérez Jorba, revister de *Las Noticias*, ha posat una fábrica de *pensamientos sublimes* en la que aquestos surten a raig fet ab un doll groixut com la cuixa. Vegin sinó lo que deya l'altre día desde París, parlant de música y altres excessos:

"La cultura sentimental ofrece más desventajas que beneficios. Si el cristianismo infundió un sentimiento de dignidad á la vida interna del hombre, también depositó en su alma el virus funesto de la culpabilidad, que hace que la vida esté en la cárcel de la muerte.

"Casi todos los hombres de gran potencia cerebral han condenado la música; Goethe, menospreció á Beethoven, y no deja de ser el poeta más grande de estos tiempos. La música es el jugo sublimado de la vida, desvaneciéndose en la abstracción.

"Ejerce en el espíritu la influencia de un narcótico, dejando aletargado al pensamiento, que no puede, por ello, volar. Fijémonos en los hechos. ¿Qué progreso mental se observa en Alemania, desde que la música cunde tanto en ella? Sus literatos y pensadores actuales son de segunda ó tercera categoría. El filósofo visionario del Superhombre cultivaba casi exclusivamente la paradoja, y se sabe ya lo poco intelectual que ésta es.

"¿La afición excesiva por la música, no explica la superficialidad de la cultura general de Barcelona, que se halla en un estado rudimentario, del que no le salvan siquiera las risibles ostentaciones de los *snob*

que tanto en ella abundan? ¿La obsesión constante de la música popular no impide que se desarrolle, de acuerdo con los tiempos, el catalanismo?

Aquet senyor el millor dia ens dirá que la música es una malaltia produïda per un microbi, el *gamarusus musicalis*, lo quin per medi d'un veneno que segrega, la *solfiná*, converteix en poca estona els cervells més ben organitzats en una sémola clara.

Y que per deturar que aqueixa peste que'ns vé de Alemania fassi desgracias a Barcelona, no queda altra remey que reunir als músichs y aficionados y xafarlos a tots la guitarra al mitg de la plassa de Catalunya.

Senyor Pérez Jorba, no fassi bromas. Vosté vol escarnir a n'aquell senyor Illas del *Brusi* y acabat li quedarà.

Ens han dit que en Marquina torna a ser a Barcelona.

¡Y tan refiats com vivíam nosaltres, creyent que, en vista del éxit de *El Pastor*, se quedaria a substituir al os de la *real villa* y *Corte*!

Peró's veu que no badan en certes cosas els de Madrid. Tant es aixís que, no contents en l'ensar sobre las provincias els núvols de empleats que hi escampen arreu, si nosaltres, pera aliviarlos, els enviém alguna de las nostras *eminencias*, tot seguit ens la tornan ja'n tenen prous allí. Y aixó que fins d'algun temps ensá están lliurats de l'Urrecha, que, com a eminencia, no hi há ningú que li passi la mà per la cara.

¡A veure quin dia'ns tornarán a n'en Morera!

Llegim o llegeixim entre ratlles:

"Felicitamos a Emilio Junoy por el triunfo obtenido en las elecciones de diputado a Cortes por el distrito de Manresa."

—Peró ¿que s'han celebrat las elecciones de Manresa?

—No, senyors. Però es igual, porque en Canalejas es ministro y li té promés ferlo diputat premiantli's sacrificis que fá en pró de la velleza democratisada.

—¿Y'ls manresans, vol dir...

—¡Ah! aixó es un'altra cosa, y no sería gens estrany que'l día de las elecciones li fessin renunciar *generosamente la mano de dona Leonor* y l'obliguessin a estar-se pera sempre més demati y tarde al seu domicili, carrer de Valencia, número 350.

A Massachusetts, Nort-América, han votat una llei en la que s'obliga a pagar mitg dollar per cada gat que's posseeixi: els gats que's trobin sense haver satisfet el tribut serán portats a una *prevención gatuna*, d'ahont podrán lliurarlos els seus amos pagant una multa de vintint francs. En cas contrari, passats dos dies, penjats.

Vetaquí un país ahont en Doys no hi podria viure.

En la setmana passada vareig veure que's venia una *Esquella* que tenia la cara molt virolada. ¡Molt bé, vaig dir, ja m'agrada; no's presenta mal aixó; potser siga indicació de que vol canviar de vida, y al últim d'avergonyida li va sortir el coló.

De La Publicidad:

"Los concejales que forman la minoría republicana del Ayuntamiento no asistirán al banquete que se dará esta noche en el Salón de Ciento."

"Tal decisión de los republicanos no se tome como descortesía hacia nuestros huéspedes."

Descortesía realment no va serho; va ser falta d'indumentaria.

L'Odón de Buen no té frach, y perque ell no hi podia anar va imposar la seva voluntat *liberal* als demés regidors republicans, que de ganas sen morian.

Ben mirat potser els ha sigut un bé: els ha estalviat un enfi.

El Liberal de Barcelona té grans esperansas ab en Canalejas, ¿may dirian perquè? *Porque es joven y sabe el inglés y el alemán.*

Ja ho veuen. *El Liberal* s'admira de tants coneixements y no sap, o no recorda, que a qualsevol estació que vagi, potser fins a la de Sarrià, a las arribadas dels trens hi trobará tants *intrépits* com vulgui que son *jóvenes* y parlan francés, inglés, alemán, *talid*, etc., etc. y no han sigut ministres ni es fácil que ho siguin may.

Ja veu, donchs, el diari de *mayor circulación por la calle del Conde del Asalto* que'l ser jove y posseir idiomas no dona dret a regir una nació, y molt menos quan aqueixas condicions las té l'actual propietari del palau de la duquesa de Santaña.

A l'Illas Fabra, aquell sabiàs del *Diario*, ja li ha sortit competidor en cosas médicas. Potser algún dia n'hi arribará a sortir en las militares.

Ara ja no's tracta del advocat *enciclopédich neulacrónico*, sino d'un apotecari que, sabent lo que fa, no fa més que mirar per casa. És en Lluch, que, prevent que se li escapa una *ocasió*, ha posat totes sas forsas a la defensa... ¿saben de qué?... Donchs a la defensa d'alló que, moñantse de la gent, ne diuen la desinfecció de las clavegueras, feta a cops de regadoras d'aygua més o menos bruta, però que l'Ajuntament paga a pes d'or.

Com va fer l'Illas Fabra, en Lluch ha posat els peus a la galleda: però el primer, va ferho perque no pot fer res que no'l retrati ab orellas y tot, y el segón, ho ha fet pera poguer remenar... *aygua bruta*.

A *Juventut* li han arribat del propi Parnás, sense fer escalas en lloch, un parell de poetas com que gayres ni hagin.

No volém citar noms per no ofendre la seva modestia, més no podém estarnos de citar un parell d'estrofas dignas de figurar en lo libre d'or dels *superlatius* ilustres.

Diu lo primer d'ells en una *Intima*:

"Deixa que riguin;
deixa que diguin."

¡Qui sab! Potser demà quan tot ho esbrinin de rabia els llabis s'esbocinin."

Lo qual fá pensar molt ab aquella celebrada estrofa del *Kikiriki*:

No vull que ningú rigui,
diguí lo que digui,
perque sigui qui sigui
potser que'l castigui."

Quatre planas més avall s'hi despenja l'*inspirat* n.º 2 ab una cosa que ell déu dirne poesia, tiolada: "El pas de la carn" simbolisat per una dona destinada a acabar tan malament com la mateixa *poesia*. O sino vegin:

"Inmoralment va passant
gronxantse excitadora:
buyda de dins, plena de fora.
Solzament té la carn y un gos faldé,
y queda pervertit tot el carré!"

No pot negarse que al costat d'aixó el romanso den Lerroux, mal ens está el dirho, resulta una *Iliada*.

MACOS Y MICOS

MACOS: J. R.; A. G. F.; *Xeringuilla*; A. Preta; *Nyap*, *Bunyol* y C.^a.

MICOS: *Ramonet de Todóe-Dret*; F. B. M.; L. Baix; *Amparo*; J. G. B.; P. V. de F.

Llangonissa: Gracias, però *peor es meneallo*.—*Butifarra*: Prengui per vosté lo mateix que diém al altre *embutit*, per més que vosté deurá ser el primer en

conèixer que la forma en que está escrita la carta impideix la seva publicació.—E. Z. B.: Anirà un dels cantars.—A. Addm: No tenim present d'haver rebut

més que las *Petitas Ilissóns*.—E. G. Molina: Aprofita-

rém alguns dels cantars.

Llibreria **RONQUILLO**-Barcelona-Zurbano, 6 (entre Plassa Real y Escudellers)

SETMANA SANTA

en llatí y catalá

TRADUHIDA PER FREDERICH CLASCAR, PBRE.

PREUS

en tela, 4 ptas.; en tela encoixinada, 6'50; en chagrí, 10, y en pell de Russia, 13

125 plats de vigilia

Un tomet 0'50 pessetas

120 maneres de guisá ous

Un tomet 0'50 ptas.

La cocina universal

1,400 receptas de cuyna
Un tomo tela 3'50 ptas.

Carmencita ó la buena cocinera

Un tomo rústica 2'50 ptas.

Casa Especial en Fonógrafos y Gramofons

PLACAS Y CILINDRES DE TOTA MENA

TALLER DE REPARACIONS

EL FONÓGRAFO

— Fernando VII, 49. — BARCELONA —

BURELL & Co

CONSTRUCTORS NAVALS

Barcos de vela y vapor, remolcadores, llanxas de vapor y de salvament, gabarras, barcoscisternas, etc., etc.

ESPECIALITAT EN YACHTS

TALLER DE VELÁM

LONAS INGLESAS Y DE FABRICACIÓ
DE LA CASA

Reparacions, maquinaria y tota clase d'accessoris
pera la marina.

ASTILLERS: Can Tunis

BARCELONA:

OFICINAS: Escudellers, 82, pral.

LA DALIA

GRAN SABATERIA

Aviñó, 34 — BARCELONA

*Calsat de totes classes, cosit a mà, pera senyoras,
senyors y noys, a preus sumament baratos.*

Desde 1'50 á 18 pessetas

Aviñó, 34. — BARCELONA

GRAN CLIXERÍA

Estereotipia, Galvanoplastia, Fotograbat y Grabat directe (Autotipia)

ANTÓN VIDAL MARTÍ

Carrer de Aribau, 17. — BARCELONA

MIQUEL HORTA

FABRICA DE LLIBRES RATLLATS Y TREBALLS DE IMPREMTA
Se fan tota mena de treballs comercials a bons preus

Baixada de Cervantes, 3. — Prop del Bolsí

Aquesta casa ven la perfeccionada màquina de escriure ADLER

LA COMISION DEL TRABAJO

Tant si jeuen com si dormir
com si's llevant dematí

els treballs que aquestos fassi
que me los claven aquí